

J

ניתן לקבל את העלון במייל: Y0548442989 @GMAIL.COM

מספרים כי הג"ר אבא ברמן זצ"ל שאל פעם את רבו הג"ר לייב מאלין זצ"ל מדוע הוא כל הזמן מזכיר בשיעוריו את הגרי"ז הלא התורה ניתנה בהר סיני ולא בהר גריזים? ... על אתר השיב לו הג"ר לייב: אכן התורה ניתנה בהר סיני, אבל הברכה ניתנה בהר גריזים.

מוסר לאלול

ג] מראש חדש אלול עד אחר יום הכפורים, הפה ימי רצון. ואף כי בכל השנה הקדוש ברוך הוא מקבל תשובה מן השבים אליו בלב שלם, מקל מקום ימים אלו מבחרים יותר ומזמנים לתשובה, להיתם ימי רחמים וימי רצון. (קיצור ש"ע)
ר' איצ'לה בלאזר זצוק"ל בספרו כוכבי אור מביא את הגמ' בראש השנה דף ח: אמר רב חסדא מלך וציבור מלך נכנס תחילה לדין שנאמר {מלכים א' ח-נט} משפט עבדו ומשפט עמו מאי טעמא ואיבעית אימא "מקמי דליפוש חרון אף".

מבאר ר' איצ'לה את הגמ' על פי הכלל שמלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא, והביא המשגיח של ישיבת מיר ברכפלד הגה"צ ר' ראובן הכסטר שליט"א שבדרך העולם כששופט למשל לענייני תעבורה מקבל למשפט נהגים שעברו על חוקי התנועה, בבוקר כשמתחיל לשפוט הוא עדיין רגוע והעונשים שהוא ייתן יהיה ברמה פחותה, אבל אם יום אחד הוא רואה שיש מידי הרבה נהגים שעברו על חוקי התנועה ומגיעים למשפט, הוא רואה שזה נהיה מגמה של אנשים שמזלזלים בחוקים, אז הוא מתחיל להחמיר בעונשים בשביל שישמעו וייראו, וא"כ ייצא שייתכן שני אנשים שעברו אותו עבירה, האחד יישפט בקל והשני יישפט בחמור, ומה ההבדל ביניהם? הראשון הגיע מוקדם למשפט, לפני שהשופט התרגז, והשני הגיע מאוחר למשפט אחרי שהשופט כבר מרוגז.

ומי קובע מי יכנס ראשון למשפט??

אומר ר' איצ'לה שבדרך העולם מי שמגיע ראשון נכנס ראשון, ועל כן אומר רב חסדא שמכיוון שאם מלך יכנס מאוחר לדין של ראש השנה, אחרי שבשמים ראו כבר הרבה עבירות של אנשי העולם יהיה חרון אף, וממילא ידונו אותו בחומרא, ומלך הרי הוא לב העם, על כן נקבע שהוא יכנס ראשון בשביל שידונו אותו ברחמים.

רואים מפה שמי שיקדים לשוב בתשובה כמה שיותר מוקדם בחודש אלול, ממילא הוא יכנס מוקדם לדין, והדין שלו יהיה יותר במידת הרחמים.

ד] כתוב בחיי אדם שראוי לכל אדם שיזהר בעשרת ימי תשובה בכל מיני דברים שהוא לא נזהר בהם במשך השנה, ואף שאין דעתו לנהוג כן לעולם, על כל פנים ינהג כן בעשרה ימים אלו שהם 'ימי תשובה ורחמים', והשאלה שנשאלת מה העניין לעשות דברים שאני לא אוהז בזה ואני יודע שמיד אחרי יום הכיפורים אני יחזור שוב למה שהייתי?

ושמעתי לבאר על פי משל שהיה מלך רם ונישא שבנה ארמון מפואר בכל מיני פאר ויופי, משוכלל בכל מיני שכלול, בתוכה היו שכיות חמדה והיכלי פאר, מנורות קריסטל מעוצבות ומסוגננות משתלשלות מהתקרות המעוצבות, ויטרינות יקרות ערך עמוסים בכלי כסף וזהב אשר לא תוכל העין לשבוע וכו' וכו'... וביום חנוכת הארמון הזמין המלך את כל השרים והמשנים לסיוור במבואות הארמון המפואר. להראות רוב עשרו ויקר תפארת גדולתו, ובאחד האולמות טיפס המלך על איזה סולם להראות משהו שנמצא בגובה, ובלי כוונה מעד ונפל מהסולם שבר את עצמותיו ואיבד את הכרתו, כמובן שמיד הבהילו את המלך לבית החולים שם טיפלו בו מיטב הרופאים, עד שלאט לאט המלך חזר להכרתו, ואז כשהוא התעורר אמר לעבדיו העומדים לימינו בצער, כל כך חבל על הארמון היפה שכל כך הרבה השקיע בו שהוא חרב... אמרו לו אדונינו המלך למה תדבר כך, הארמון היפה והמפואר מחכה לך שתבוא להתגורר בו, לארמון לא קרה כלום, אתה הוא זה שהתהפכת ונחבלת, תתאושש בביה"ח עוד תקופה, יטפלו בכל מה שצריך בגופך השבור עד שתחזור לאיתנך הראשון, ואז תוכל להגיע ולהיות מהארמון היפה שלך.

וכך הוא הנמשל: שזה טעות נוראה לחשוב ולומר שכל מה שאנו מתקדמים באלול ובימים הנוראים, במשך השנה הכל נופל וכאלו לא היה... אלא אנו חייבים להאמין שכל מה שאנו עובדים ומתקדמים באלול, אנו בונים לנו בשמים ארמונות פאר משוכללים בכל מיני שכיות חמדה, וכל זה מחכה לנו בתכלית היופי... - ומה שאנו נופלים במשך השנה, זה הכל אנחנו שנפלנו, אמנם לארמונות שבנינו לנו, לא קרה שום דבר, אלא אדרבה כל תוספת חיזוק ממשיכה לבנות עוד ועוד נדבכים מפוארים בארמונות שלנו למעלה, רק מה אנחנו נפלנו והתלכלכנו! בסדר! יעבור עלינו תקופה מסוימת של טיפול ותיקון בכל הקלקולים שקלקלנו, ואחרי שנהיה ראויים, נזכה להיכנס בחדוה ובשמחה לכל אותם ארמונות והיכלי פאר שבנינו לנו במשך ימי שנותינו עלי חלד, וזה הוא ענין החיזוק בעשרת ימי תשובה הוא, כי אנו מראים להקב"ה באותם הימים מה אנו רוצים להיות באמת... שרצוננו לעשות רצונך אלוהי חפצתי בכל השנה, רק אנו נופלים ולא מצליחים להחזיק בכל מה שאנו רוצים להיות... אבל באמת מה אנחנו, אנחנו זה היהודים של אלול והעשרת ימי תשובה... וכל מה שאנו בונים ומתקדמים, הכל נשאר ומחכה לנו לעד ולנצח נצחים...

ה] סיפר גאב"ד העדה החרדית הגר' יצחק טוביה וייס זצוק"ל שכשהוא היה ילד היה גר באיזה עיירה שהשתלטו עליה הנאצים ימ"ש, ובסייעתא דשמיא מיוחדת הוא ניצל יחד עם עוד קבוצה גדולה של ילדים ע"י שמלך אנגליה בכבודו פעל ועשה להצלתם, ושכנו אותם באנגליה באיזה מוסד לילדים, ולאחר זמן המלך בא לבקר את ילדי ההצלה שהוא זכה להציל, וכמובן שעשו לו שער כבוד שכל הילדים הניצולים עמדו בשני טורים עם דגלים לכבוד המלך המסור והיקר, תוך כדי שהכרכרה המלכותית עוברת קפץ הילד יצחק טוביה וייס (או שהוא סיפר על חבירו שקפץ) לשביל היכן שהכרכרה הייתה אמורה לעבור, וכמובן שקפצו אליו שומרי המלך וניסו להזיזו, אבל הוא בשלו לא אז, המלך ששם לב, שאל מה הבלגן שם, ואמרו לו שיש שם איזה ילד שלא נותן לעבור עד שיארגנו לו פגישה עם המלך, המלך הסכים ואמר שיעלו את הילד לכרכרה, ושאל המלך את הילד מה הנך רוצה, אמר לו הילד אני כל כך מודה לך שהצלת אותי ואת חיי, אבל איזה שמחה יש לי כשאני יודע שגם הורי נחטפו ע"י הנאצים והם עומדים להשמדה בכל רגע, בירר המלך את שמות ההורים וטרח והציל גם אותם.

אמרו בעלי המוסר אם הילד היה רוצה להיפגש עם המלך כשהוא ספון טמון בארמונו לא היה לו שום סיכוי, מתי כן, כשהמלך מסתובב בינינו, אז יש לכל אחד סיכוי לפגוש את המלך, וא"כ מלך מלכי המלכים כל השנה יותר קשה לפגוש אותו, אבל עכשיו באלול ובראש השנה הקב"ה בא אלינו ונמצא אתנו, כמו שכתוב "לפני ה' כי בא כי בא לשפוט את הארץ", למה פעמיים כי בא, אחד בראש השנה, ואחד ביום הכיפורים, שה' בא אלינו לבית הכנסת, וכן כתוב "דרשו ה' בהימצאו קראוהו בהיותו קרוב" שאלו עשרת ימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים, שאז הקב"ה נמצא בינינו ואנו יכולים לבקש כל דבר, ולהרוויח לכל השנה, וכמה זה מחייב.

ועוד אמרו שהרי שם בסיפור לא כולם קפצו להציל את הוריהם ורק הוא קפץ והציל, שרואים מפה שאם יש הזדמנות פז לרווחים עצומים אל תסתכל שאחרים לא מנצלים, אלא תקפוץ אתה ותרוויח.